

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. II. An qua actione Misse essentia sacrificij Eucharistici consistat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

ARTICULUS II.

In qua actione Missæ essentia sacrificii Eucharistici consistat?

Supposito quod in Missa verum & proprium sacrificium Deo offeratur, ut contra Sectatior articulo precedenti fuisse ostendimus, superest explicandum, in qua actione Missæ, essentia talis sacrificii consistat?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

39. Suppono primo, sex potissimum actiones in Missa reperiri, quarum aliqua præcedunt consecrationem, alia sunt consecrativæ ipsarum specierum, alia verò ipsam consecrationem subsequuntur. Prima ex illis actionibus est oblatio panis & vini ante consecrationem, quæ Offertorium vocatur. Secunda est consecratio corporis & sanguinis Christi sub speciebus panis & vini. Tertia est oblatio post consecrationem ejusdem corporis & sanguinis, facta per illa verba: *Vnde & memores nos servus tui, sed & plebs tua sancta Catholica, offerimus præclaram majestati tuæ.* Quarta est fractio hostiæ consecratæ in tres partes, quarum una mittitur in calicem. Quinta est sumptio hujus sacramenti à Sacerdote. Ultima est distributio hujus sacramenti facta populo. Ut autem certiora ab incertioribus separemus.

30. Suppono secundò, certum & indubitatum esse apud Theologos, nec in prima, nec in ultima actione consistere essentialiter Missæ sacrificium. In primis enim quod essentia hujus sacrificii non consistat in oblatione facta ante consecrationem, manifestum est. Primò ex eo quod Christus obtulit sacrificium Missæ perfectum, & tamen non legimus in scriptura, neque ex ulla traditione habemus, quod aliquam hujusmodi oblationem consecrationi præmiserit. Secundò, quia hæc cæremonia non semper fuit ab Ecclesia observata. Tertiò, ex eo quod Ecclesia statim post illam oblationem satis significat, illam esse solum quandam præparationem materiæ ad futurum sacrificium, ut constat ex aliquibus liturgiis, in quibus, post oblationem illam sic habetur: *Veni Sanctificator omnipotens, æterne Deus, & benedic hoc sacrificium, tuo sancto Nomini præparatum.* Denique ex eo res oblata & immolata in sacrificio Missæ, est ipsum corpus Christi Domini, ut definit Tridentinum sess. 22. cap. 2. Per illam autem oblationem quæ fit ante consecrationem, non offertur corpus Christi Domini, utpote nondum positum sub speciebus panis & vini, sed solum ipsa materia consecranda, & convertenda in corpus & sanguinem Christi.

31. Denique quod nec in distributione Eucharistiæ sita sit essentia Sacrificii Missæ, non minus evidens est: Tum quia potest verè & licitè celebrari sacrificium Missæ, absque hoc quod populus communicet, ut docet Tridentinum sess. 22. cap. 6. & can. 8. Tum etiam, quia distributio ista supponit sacrificium jam peractum, siquidem illa distributio est participatio ipsius sacrificii, juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 10. *Nonne qui edunt hostias, participes sunt altaris?* Adde quod sacrificium non potest celebrari nisi à Sacerdote, illa verò distributio aliquando fieri potest à Diacono, ut disp. 10. art. 1. ostensum est: Ergo in illa, essentia sacrificii Eucharistici consistere nequit.

A Difficultas ergo solum superest de illis quatuor actionibus, nimirum de consecratione, de oblatione quæ fit post illam, de fractione hostiæ, & de sumptione utriusque speciei; in qua sunt ex his quatuor actionibus, essentialioratio sacrificii Missæ consistat? In cujus difficultate resolutione, tam variè opinantur Auctores, ut toties re inveniuntur placita, quot capita. Scitendum in 4. dist. 13. quest. 2. & Gabriel ibidem quest. 1. art. 3. docent essentiam hujus sacrificii in sola oblatione quæ fit post consecrationem consistere. Ledesma in sola sumptione. Alanus, Vazquez, & Conink, in sola consecratione: Bellarminus, Amicus, Ysambertus, & alii, in consecratione & sumptione: Melchior Cano in consecratione, oblatione, fractione, & sumptione. Negotium asserit consecrationem non esse de essentia incruenti Missæ sacrificii, sed ad illum sufficere aliquam ex aliis actionibus quæ consecrationem subsequuntur: Addit tamen, ordinem ad consecrationem esse de essentia sacrificii Missæ, & quod sacrificium Missæ sit oblatio Christi exaltis sub speciebus Eucharisticis.

§. II.

Reiciuntur plures ex illis sententiis.

C Dico primo: Oblatio quæ fit post consecrationem, non est tota essentia hujus sacrificii, nec pars essentialis, vel etiam integralis illius. Probatür breviter: Primò quia per tale oblationem nulla fit immutatio rei oblate, quæ tamen est de ratione sacrificii. Secundo, quoniam legimus Christum celebrando, talem oblationem adhibuisse. Tertiò, nec Apostoli cam à principio adhibuerunt, secundum D. Gregorium lib. 7. c. 63. ibi enim scribit eos solam orationem dominicam adhibuisse ad verba consecrationis. Quæ ipsa verbalis oblatio post consecrationem fit in persona Ecclesiæ, ut patet ex illis verbis Canonis: *Vnde & memores Domine nos servi tui &c. offerimus præclaram Majestati tuæ &c.* Atque sacrificium debet offerri in persona Christi, qui est principalis Sacerdos: Ergo talis oblatio non est de essentia hujus sacrificii, unde si modo omittatur, aliquo accidenti, non definit esse verum sacrificium.

D Dico secundo: Fractio hostiæ consecratæ in tres partes, quæ fit à Sacerdote ante sumptionem non est de essentia hujus sacrificii.

Probatür: Tum quia fractio ista solum fit circa species panis: actio autem sacrificativa debet complecti utramque speciem, quia sacrificium Missæ est sacrificium secundum ordinem Melchisedech, qui panem & vinum in sacrificium obtulit. Tum etiam, quia talis fractio solum est quædam præparatio ad sumptionem; frangitur enim hostia, ut possit convenienter sumi. Adde quod, si fractio omittatur, non manebit imperfectum sacrificium, quantum ad essentiam vel integritatem, ut docet S. Thomas hic art. 6. ad 6. & constat si casu hostia ante fractionem caderet in calicem: tunc enim convenienter non posset frangi, & sic deberet relinqui usque ad sumptionem: Ergo fractio hostiæ consecratæ, non est de essentia hujus sacrificii.

Dico tertio: essentia hujus sacrificii non consistit in sumptione, tanquam in parte intrinseca & essentiali.

Probatür primo: De fide est Christum in calice

cœnæverum obtulisse sacrificium, ut colligitur ex Tridentino sess. 21. cap. 1. & ex Patribus articulo precedenti citatis: Sed non est de fide Christum sacramentalis species sumptisse, licet id asserat Divus Thomas supra quæst. 81. art. 1. tanquam probabilius: Ergo sacrificium Missæ non consistit essentialiter in sumptione specierum; non enim potest res certa fundari in principio dubio.

36. Probatur secundò sacrificium fit in persona Christi, qui est principalis offerens & Sacerdos: Atqui sumptio non est actio facta in persona Christi, sed in persona ipsius lumentis, & pro suo beneficio: Ergo non est essentia hujus sacrificii.

37. Probatur tertio: Sacrificium consistit essentialiter in actione immutativa rei oblata: Atqui sumptio non est hujusmodi, nam per hoc quod suscipitur hoc sacramentum, non desinit Christus esse sub speciebus, sed eodem modo sub illis manet, solumque mutatur localiter, ad motum specierum: Ergo essentia hujus sacrificii non consistit in sumptione.

38. Dices per sumptionem non intelligi solam specierum trajectionem in stomachum, hæc enim sine dubio non habet Christum immutare, sed illarum consumptionem, ratione cuius corpus Christi desinit esse, illis alteratis & corruptis in stomacho.

Sed contra: Actio quæ est essentialis sacrificio, debet fieri in altari, siquidem in altari offertur sacrificium: Sed consumptio illa specierum non fit in altari; quia tunc solum fit, quando vi caloris naturalis alterantur & corrumpuntur species in stomacho: Ergo talis consumptio non est essentia, vel pars essentialis sacrificii Missæ.

39. Ex his confutata manet sententia Magistri Cano, asserentis non solum consecrationem, sed etiam oblationem, fractionem, & sumptionem esse de essentia hujus sacrificii. Constat etiam non posse Missæ sacrificium consistere in quacunque ex tribus illis ultimis actionibus, ut asserit Nugno: præsertim, quia verisimile non est, quod Christus Dominus in designando sacrificio novæ legis, quod excellentissimum est, non determinaverit actionem per quam fieret, cùm tamen in antiquis sacrificiis designandis, minutim explicaverit Scriptura, quomodo, & quibus actionibus essent facienda, ut patet ex toto Levitico.

§. III.

Solvuntur objectiones.

40. Obijciens primò contra primam conclusionem: Sacrificium est essentialiter oblatio: Ergo cùm sacrificium Missæ non possit consistere essentialiter in ea oblatione quæ fit ante consecrationem, debet saltem consistere essentialiter in ea quæ fit post consecrationem.

Respondetur, Sacrificium non consistere in simplici oblatione sed in oblatione realiter immutativa rei oblata, qualis non est illa quæ fit post consecrationem, sed solum ipsa consecratio, unde in illa, ut infra dicemus, essentialiter consistit Missæ sacrificium. Nec requiritur quod in sacrificio, oblatio fiat verbis expressis, sed sufficit si tantum fiat, cùm non in verbis, sed in rebus essentia sacrificii consistat. De quo infra redibit sermo.

41. Obijciens secundò contra secundam conclusionem, auctoritatem D. Thomæ 2. 2. quæst. 85. art. 3. ad 3. ubi inter actiones quæ sufficiunt ad rationem sacrificii, enumerat fractionem panis.

Tom. P.

tionem sacrificii, enumerat fractionem panis.

Sed facile responderetur, S. Doctorem ibi loqui de sacrificio in communi, non autem de sacrificio Missæ in particulari, in quo panis non est res oblata, nec subinde fractio panis eius essentia.

Obijciens tertio: in illa actione consistit essentia huius sacrificii, quæ repræsentat sacrificium crucis, nam sacrificium Eucharistiæ est imago quædam repræsentativa passionis Christi: Atqui fractio hostiæ est hujusmodi: Ergo in ea consistit essentia sacrificii Missæ.

Respondetur distinguendo Majorem: quæ repræsentat ex institutione Christi, concedo. Ex institutione Ecclesiæ, nego. Divisio autem hostiæ non potest significare sacrificium crucis, nisi ex institutione Ecclesiæ, quandoquidem illa non est nisi cæremonia ab Ecclesiâ instituta.

Obijciens quarto contra tertiam conclusionem: Consumptio specierum, non ex institutione Ecclesiæ, sed ex se & ex sua propria ratione repræsentat sacrificium crucis: Ergo est de essentia huius sacrificii. Consequentia patet ex jam dictis, Antecedens verò probatur, tum ex illo Pauli: *Quotiescunque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis.* Tum ex illo Augustini: *Cùm sanguis de calice in ore fidelium fundatur, quid aliud nisi corporis in cruce immolatio designatur?* Quæ verba referuntur in Canone *Cum frangitur*, de consecrat. dist. 2.

Respondetur sumptionem significare passionem & mortem Christi, non proximè & per se (hoc enim pacto solum habet significare sepulturam Christi, quæ ad sacrificium cruentum essentialiter non pertinet) sed tantum ratione alterius quod præsupponit, scilicet ratione consecrationis; quia hoc ipso quod manducatur Christus, supponitur per consecrationem mysticè mactatus & immutatus, ex vi verborum; & hoc solum volunt Apostolus & Augustinus locis citatis.

§. IV.

Per sententia explicatur.

Dico quartò, Consecratio corporis & sanguinis Christi, est de essentia inveniunt Missæ sacrificii: imò in ea sola, ut dicente ordinem transcendentelem ad sumptionem, tanquam ad finem & terminum extrinsecum, tota essentia huius sacrificii consistit. Ita communiter recentiores Thoma, Suarez, & alij.

Prima pars huius conclusionis probatur contra Nugno, qui negat consecrationem esse de essentia huius sacrificii, eò quod sacrificium Missæ sit oblatio Christi existentis sub speciebus Eucharisticis; & quia per consecrationem non immutatur, sed magis producitur victima. Probatur, inquam, hæc pars primò ex Cypriano, vel ex Authore sermonis de cœna aquæ Cyprianum, dicente ex quo prolata sunt verba formæ, panem & calicem, sacramentum simul, medicamentum, & holocaustum esse. Item ex D. Thomâ supra quæst. 82. art. 4. ad 1. ubi ait *quod consecratio christi, vel cuiuscunque alterius materia, non est sacrificium, sicut consecratio Eucharistiæ* Et art. 10. in corp. docet, Sacerdotes teneri ad sacrificandum, non solum propter ministranda sacramenta populo, sed principaliter per comparationem ad Deum, cui in consecratione huius sacramenti, sacrificium offertur. Et in responsione ad 1. *Hoc sacramentum* (inquit) *perficitur*

Rij

in consecratione Eucharistie, in qua sacrificium A
Deo offertur. Ergo juxta doctrinam D. Thomae
 consecratio est de essentia inveniendi Missae sacri-
 ficii.

45. Probatur secundò eadem pars ratione. Potestas
 consecrandi est de essentia Sacerdotii novae legis:
 Ergo & ipsa consecratio de essentia sacrificii. An-
 tecedens admittit Nugno, dicens totam essentiam
 nostri Sacerdotii consistere adaequatè in potestate
 ad consecrandum, & offerendum sacrificium. Et
 ratio est, quia forma quae essentialiter constituit
 Sacerdotem novae legis, est character Sacerdoti-
 lis, qui per se primò est potestas consecrandi, Con-
 sequentia verò probatur: Sacerdotium est essen-
 tialiter propter sacrificium, juxta illud Apostoli
 ad Hebraeos 5. *Omnis Pontifex constituitur ut*
offerat dona & sacrificia pro peccatis: Ergo si pote-
 stas consecrandi sit de essentia Sacerdotii novae le-
 gis, consecratio debet esse de essentia sacrificii ejus-
 dem legis.

46. Probatur tertio: Illa actio est de essentia sacri-
 ficii, quae est immutativa rei oblatae: Sed conse-
 cratio est hujusmodi: Ergo est de essentia inveniendi
 Missae sacrificii. Major est certa, & patet ex defi-
 nitione sacrificii: Minor probatur. Actio separans
 sanguinem à substantia viventis, est immutativa
 & destructiva illius: sed consecratio per se lo-
 quendo, & ex vi verborum, sanguinem separat
 à corpore Christi, qui per consecrationem panis,
 & ex vi verborum, ponitur solum corpus; & per
 consecrationem calicis, solus sanguis: ita ut veluti
 per accidens sit, respectu consecrationis, quòd illa
 peracta, sanguis reperitur in corpore Christi: Er-
 go consecratio quantum est de se, sacramentaliter
 & mysticè maculat Christum, & in ea fit mystica
 quaedam effusio sanguinis; per gladium verborum,
 ut Cyrillus loquitur: sicut sacrificia vetera non sine
 vera & reali sanguinis effusione per victimam ma-
 terialem occisionem peragebantur.

47. Confirmatur: Cum sacrificium incruentum
 Missae, sit essentialiter repraesentativum sacrificii
 cruenti crucis, illa actio est de ejus essentia, quae sit
 repraesentativum mortis & passionis Christi: Sed
 Missae sacrificium consecratione corporis & san-
 guinis Christi, sit repraesentativum mortis & pas-
 sionis ejus, cum per eam ex vi verborum ponatur
 corpus Christi sub speciebus panis, ut ex angue &
 sine anima, subindeque per eam, ut jam dixi-
 mus, fiat mystica quaedam effusio sanguinis
 Christi: Ergo consecratio corporis & sangui-
 nis Christi, est de essentia inveniendi Missae sacri-
 ficii.

48. Quod verò illius essentia in ea sola consistat,
 breviter ostenditur: Tum quia nulla ex aliis actio-
 nibus, praeter consecrationem, est de essentia sacri-
 ficii Missae, ut §. 2. probatum est. Tum etiam, quia
 ad completam & adaequatam rationem sacrificii
 duo tantum requiruntur, oblatio nimirum, & im-
 mutatio victimae, ut ex sacrificii definitione patet:
 utrumque verò in consecratione reperitur: im-
 mutatio quidem, ut jam ostensum est: oblatio au-
 tem, quia ad veram oblationem, necesse est necessa-
 rium ut Sacerdos in actu signato significet se ho-
 stiam offerre, dicendo, *ego offero*, vel *offerimus ma-*
jestati tuae; sed sufficit ut in actu exercito victi-
 mam sitat & praesentet Deo. Quemadmodum
 ergo Christus in cruce sacrificium corporis & san-
 guinis sui obtulit, non tam verbis, quam factis,
 moriendo scilicet pro Dei gloria & pro nostra sa-
 lute: ita Sacerdos consecrans offert opere & re-

ipsa corpus & sanguinem Christi per consecra-
 tionem.

Demum quòd ipsa consecratio, ut ostensum
 est, adequatè essentiam inveniendi Missae sacrificii
 cat ordinem transcendentem ad sumptionem
 tanquam ad finem & terminum extrinsecum, ma-
 pater quòd hoc sacrificium habeat rationem
 & potus, unde sub speciebus panis & vini offertur.
 Atqui sumptio est finis & terminus extrinsecus
 menti: Ergo pertinet ad hoc sacrificium tanquam
 finis & connotatum extrinsecum; & licet non sit
 pars essentialis illius, ut volunt plures ex Rationi-
 ribus, est tamen aliquo modo de ejus integritate
 Unde D. Thomas hic art. 6. ad 3. ait quòd si con-
 gat in calice consecrato venenum esse, non co-
 ber sumi, sed in aliquo vase sanguis Christi con-
 tendus est & aliud vinum consecrandum, ut
 sacrificium perficiatur. Ipsa etiam Ecclesia in calice
 contingeret Sacerdotem mori ante sumptionem
 specierum, si tunc præcipitur alius Sacerdos acci-
 non se junctus, propter integritatem sacrificii, sicut
 consecratas sumat. Item in Concilio Tolosano,
 can. 5. gravis poena imponitur Sacerdotibus, qui
 non communicabant, quoties Missam celebra-
 bant: *Nam quale (inquit) erit sacrificium, si non*
ipse sacrificans participet esse dignetur. Ex quo
 intelliges non idèò sumptionem ad hunc sacrificii
 integritatem pertinere, quòd sine illa salvaretur
 quæ immutatio ad rationem sacrificii necesse est
 illa enim, ut supra ostendimus, in consecratione
 sufficienter salvatur; sed quia, ut diximus, hoc
 sacrificium habeat rationem cibi & potus,
 ad sumptionem tanquam ad finem extrinsecum
 ordinatur, subindeque eam extrinsecè co-
 notat.

Dices, si contingat corpus Christi in altari
 rere sub specie carnis, communiter docent Theo-
 logi non esse sumendum; neque tunc reemenda-
 dorem ad aliam hostiam consecrandam: Ad hoc
 sumptio esset de integritate sacrificii, nec
 tur Sacerdos aliam hostiam consecrare, nec
 perfectum maneret sacrificium, corpus perfectum
 & integritas est de jure divino: Ergo sumptio
 cium, non pertinet ad integritatem Sacramenti
 Missae.

Respondeo data Majori, negando Minorem.
 quia eo casu miraculoso & extraordinario, cau-
 tur Auctor ipse sacrificii Deus, per miraculum
 spensare, ob peculiare fines quos per tale miracu-
 lum intendit. Consultius tamen videtur, etiam
 in casu illo extraordinario, aliam hostiam conse-
 crare & sumere ad perficiendum sacrificium, ut
 docet S. Thomas hic quaest. 82. art. 4. ad 3. haec
 verba: *Si miraculose corpus Christi in altari sub*
specie carnis appareat, aut sanguis sub specie sanguinis,
non est sumendum. Nec propter hoc Sacerdos
transgressor efficitur, quia ea quae miraculose sunt,
legibus non subduntur. Consultandum tamen est
 Sacerdoti, quòd iterato corpus & sanguinem ad
 mini consecraret & sumeret.

§. V.

Solvuntur objectiones.

Obijciunt primò contra precedentem con-
 sionem: Ita se habet consecratio ad immuta-
 tum sacrificium Missae, sicut se habet conse-
 cratio ad sacrificium cruentum crucis: nam
 Deo factus homo, in cruce oblatus est; in Chri-
 stus factus panis vitae spiritualis, in altari offertur.

Sed incarnatio non est de essentia sacrificii crucis, sed tantum quid præviū ad ipsum, siue præparatio rei offerendæ & sacrificandæ, juxta illud ad H. brachio. *Corpus autem apasti mibi*: Ergo similiter consecratio non est de essentia sacrificii Missæ, sed quid præsuppositivè requisitum ad ipsum.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Quod sacrificatur, præexistit immolationi: Sed corpus Christi quod sacrificatur in Missa, non præexistit sub speciebus consecrationi, cum per illam ponatur & producat: Ergo corpus Christi per consecrationem non immolatur, subindeque illa non est de essentia sacrificii.

Ad objectionem respondeo, negando partem Majoris universaliter sumptam, triplicemque assignando rationem discriminis. Prima est, quia incarnatio non fuit positio corporis Christi super altare crucis, subindeque neque oblatio ejus in sacrificium; consecratio verò corporis Christi, utramque rationem sortitur; nam & ponit corpus Christi super altare, & ipsum sinit & offert in sacrificium, ut supra ostensum est. Secunda est, quia Christus, ut principalis offerens in Missa, præsupponitur consecrationi, quia non offert ut est sub speciebus, sed ut in propria specie existens; offertur autem, ut est sub speciebus. At verò ut principalis offerens in sacrificio crucis, non potuit præsupponi ad incarnationem. Tertia disparitas est, quia incarnatio non est mutatio aliquo modo destructiva, sicut est ea quæ requiritur ad rationem sacrificii, quæque reperitur in consecratione, modo superius explicato, sed mutatio solum positiva & perfectiva.

Ad confirmationem respondeo, quod sacrificatur præexistere debere immolationi, quando per actionem sacrificandi non fit, non implicare tamen quod actio sacrificandi sit simul productio victimæ, & immutatio illius, subindeque quod victimæ ad eam non præsupponatur, ut magis explicabitur in solutione objectionis sequentis.

Obijcies ergo secundo: Sacrificium est essentialiter actio victimam immutans & destruens: At in sacrificio Missæ, consecratio non destruit victimam, nimirum corpus Christi, sed potius illud ponit & producit sub speciebus: Ergo Missæ sacrificium non consistit in consecratione.

Mirum est quantum hæc difficultas Theologorum ingenia exerceat, & in quam varios dicendi modos eos abire compellat. In primis Vazquez respondet, quod quamvis de ratione sacrificii absolute sit quod destruat victimam, non tamen de ratione sacrificii quod non est absolute, sed solum commemorativum alterius, cujusmodi est sacrificium Eucharistiæ, quod ait consistere in sola representatione sacrificii crucis.

Verum hæc solutio & doctrina displicet aliis Theologis, & breviter confutari potest. Quod enim est de natura sacrificii ut sic, omni sacrificio, quodcumque illud sit, convenire debet: Sed immutatio rei oblate est de ratione sacrificii ut sic, ut docet D. Thomas 2.2. quest. 85. art. 3. ad 3. & colligitur ex nomine Hebræo sacrificii זֶבַח *Zebach*, quod latine mactatio dicitur. Idipsum constat in sacrificii veteris legis, in quibus omnibus res oblata destruebatur, vel per occisionem, ut in victimis, quando sacrificabantur vivencia; vel per combustionem, ut in immolationibus, in quibus offerebantur inanimata solida, cujusmodi sunt simila, zhus, &c. vel per effusionem, ut in libaminibus,

Tom. V.

A in quibus offerebatur aqua, vinum, oleum &c. Ratio verò petitur ex differentia quæ est inter adorationem, oblationem simplicem, & sacrificium: adoratio enim exhibet cultum Deo, quatenus submittit hominem Deo tanquam suo inferiori; oblatio quatenus submittit ipsum Deo tanquam domino rerum omnium exteriorum, & ideo ipsi aliquam rem exteriorem offert, in quo distinguitur ab adoratione; sacrificium verò, quatenus submittit hominem Deo tanquam auctori vitæ & necis, ideoque adhuc significandum debet immutare rem oblata, eamque quodammodo destrinere: Ergo sacrificium quodcumque illud sit, siue absolute, siue commemorativum, debet esse destructivum victimæ. Unde licet sacrificium incrementum Missæ, sit representativum sacrificii crucis, si tamen non importet immutationem rei oblate, non erit, neque dici poterit verum sacrificium, sed duntaxat nuda imago & representatio sacrificii veri.

Respondet secundo Suarez objectioni propositæ, quod quando in sacrificio res oblata producit ex alia substantia quæ destruitur, non est necessarium quod sacrificium sit immutatio rei oblate, & termini ad quem, sed sufficit quod terminus à quo destruitur; unde cum in sacrificio Missæ corpus CHRISTI producat ex substantia panis quæ destruitur, in eo salvatur vera ratio sacrificii, absque eo quod per consecrationem corpus CHRISTI, quod est res oblata, destruitur.

Sed in primis hæc solutio destruit definitionem sacrificii in communi, nam sacrificium in communi definitur *oblato externa religiosa soli Deo facta, alicujus rei permanentis, cum aliqua ejusdem rei immutatione*. In qua definitione aperte declaratur, immutationem debere fieri circa ipsam rem oblata. Unde D. Thomas 2.2. quest. 85. art. 3. ad 3. sic ait: *Sacrificia proprie dicuntur, quando circa res oblatas aliquid fit, sicut quod animalia occidebantur, & comburebantur; quod panis frangitur & comeditur*. Quare Suarez novam eudendo definitionem sacrificii, exponit mysteria nostræ fidei risui hæreticorum, præbetque illis ausam cogitandi & dicendi, non posse à Catholicis defendi quod Eucharistia sit verum sacrificium, nisi essentias rerum immutando, & novas definitiones committendo.

Deinde ex hac solutione sequeretur quod conversio ligni verbi gratia in calicem, & ipsa calicis oblatio & consecratio, esset verum sacrificium; esset enim productio rei sacræ, & destrueretur terminus à quo hujus oblationis, nimirum substantia ligni: Sed hoc videtur absurdum: Ergo &c. His ergo solutionibus prætermis.

Ad objectionem respondeo, ad rationem sacrificii sufficere, ut ex modo quo offertur sacrificium, sequi debeat mors victimæ, connaturaliter, quamvis de facto non sequatur: Si enim in veteri lege post illatum vulnus lethale, Deus miraculose conservasset victimam, adhuc verum ibi fuisset sacrificium; quia ex quo vulnus illud fuisset lethale, non minus illa actio significasset dominium Dei in vitam & mortem, quam si de facto sequuta fuisset mors: Quia ergo in proposito consecratio, quantum est de se, & ex vi verborum, habet separatè sanguinem à corpore Christi, quamvis de facto non destruat Christum, est tamen destructiva illius, & ideo habet veram rationem sacrificii, præsertim cum verba in definitione

R. ij tioni-

tionibus non dicant actum, sed aptitudinem, ut A communiter docent Philosophi. Potestque hæc solutio illustrari exemplo Martyrii: multi enim docent, non requiri ad coronam martyrii, quod actu sequatur mors, sed sufficere quod tale vulnus infligatur, quod de facto per se natum est inferre mortem, quamvis ex aliquo accidenti mors impediatur.

62. Instabis: Illa actio quæ est productiva victimæ, non est destructiva illius: Sed consecratio est productiva victimæ, cum per eam corpus Christi sub speciebus panis & vini producat: Ergo non est destructiva illius.

Respondeo quod quamvis repugnet eandem actionem producere aliquem terminum, & simul ipsum destruere; fieri tamen potest, ut actio quæ efficit aliquem terminum, sit destructiva ejusdem, quando ex modo producendi, ita ipsum attingit, ut quantum est de se habeat separare corpus à sanguine, sicut contingit in proposito.

63. Urgebis: Actio immutativa & destructiva victimæ, debet supponere illam productam: Sed consecratio, etiam ut habet ponere corpus separatum à sanguine, quantum est de se, non supponit victimam productam, sed potius illam producit: Ergo non est immutativa & destructiva illius. Minor probatur; quia victima non est Christus utcumque, sed Christus, ut existens sub speciebus panis & vini: Atqui consecratio producit Christum sub illa ratione: Ergo quantum est de se non supponit victimam productam.

Respondeo distinguendo Majorem: Actio immutativa & destructiva victimæ, debet supponere illam productam, prioritate rationis, concedo: prioritate reali, nego. Vel sub aliqua formalitate, concedo Absolutè & simpliciter, nego. Similiter distinguo Minorem: consecratio non supponit victimam productam, sub ea formalitate quæ productiva est corporis Christi sub speciebus, concedo Minorem; sub alia, nego Minorem; & eodem modo distinguo Consequens: Ergo consecratio, quatenus est productiva corporis Christi sub speciebus, non est destructiva illius, concedo: sub alia ratione & formalitate, nego. Tres ergo formalitates in eadem consecratione diligenter distinguendæ sunt, quarum una præcedat aliam prioritate aliquâ rationis. In primis enim habet consecratio quod sit actio productiva & præparativa victimæ, quatenus est conversio panis & vini in corpus & sanguinem Christi. Secundò quatenus per eandem actionem, victima præsentatur Deo in actio exercito, in honorem & cultum ipsius, habet rationem oblationis s. Tertiò quatenus eadem consecratio ex modo quo producit victimam, habet quantum est de se, constituere corpus separatum à sanguine; & modo quodam mortuo, per modum cibi, habet hæc actio quod sit immutativa victimæ. Cæterum tres illæ ejusdem actionis formalitates, hunc habent inter se ordinem, ut secunda supponat primam, & utraque antecedar tertiã.

64. Objicies tertiò: In die Parasceves offertur verum sacrificium: Atqui tunc non fit consecratio, sed tantum consumptio specierum: Ergo non in illa, sed in ista consistit ratio sacrificii. Major probatur, tum quia Sacerdos inter precandum appellat illam caeremoniam sacrificium: tum etiam, quia fideles tenentur illi assistere, si incidit in diem festum.

Respondeo negando Majorem, dicitur enim Thomashic art. 2. ad 2. non offertur in die Parasceves sacrificium in cruentum, ne passio mystice expressa eodem die representetur. Unde Hugo Victorinus secundo codice miscellanorum sic: *Hodie non sacrificamus, dum hostia de manu mittitur: non sacrificant amici, dum trucidantur.*

Ad probationem in contrarium dico, cætenus am illam quæ fit in die Parasceves, appellatur sacrificium in latiori significatione, quia est complementum sacrificii hesterni, in quo hostia quæ consumitur, fuerat consecrata: unde negamus esse novum & perfectum sacrificium, non solum quia non fit consecratio, sed etiam quia non immutatur nisi una species, cum tamen utraq; species sit de essentia sacrificii, ut supra ostendimus. Fideles verò tenentur illi assistere, si incidit in diem festum, quia tenentur illi assistere, eodem modo quo fit ab Ecclesia.

Dices sumptio illa debet pertinere ad aliam speciem religionis: Non ad aliam quam ad sacrificium: Ergo talis sumptio est verè sacrificium. Respondeo poni in specie religionis, in quoque nitur sumptio cujuslibet sacramenti, quatenus indirecè possit reduci ad speciem sacrificii, quatenus est terminus extrinsecus, & consummatio sacrificii oblati in die præcedenti.

Pro completa explanatione essentia sacrificii, inquirunt hic Authores, quomodo distinguatur sacrificium Missæ, à sacrificio cruento quod Christus obtulit in nocte cænæ, & quod moriens obtulit in cruce? Ad quod breviter respondeo, non distingui nisi numero, à parte posteriori verò, in ritu & ratione offerendi, & distingui quodammodo specie; quamvis ex parte rei oblatæ, utrumque sit idem numero sacrificium. Primum patet, quia in sacrificio quod Christus obtulit in nocte cænæ, & in eo quod nos offerimus in Missa, est eadem res oblatæ, & eadem modus offerendi, scilicet transubstantiatio: Ergo distinguuntur solo numero. Secundum etiam constat, quia in cruce fuit oblatum sacrificium actionem cruentam, in altari verò per consecrationem, quæ est actio diversæ rationis: Ergo in huiusmodi sacrificia distinguuntur quodammodo specie, cum habeant diversum modum offerendi. Dico quodammodo, quia cum habeant idem motivum formale, distinctio se tenet solum ex parte substrati materialis, non est propriè distinctio specifica, si aliunde verum sit, virtutem religionis in Christo, non distingui specie à nobis. Tertium denique probatur, quia est eadem res quæ offertur in sacrificio Missæ, & quæ fuit oblatæ in cruce, & in nocte cænæ: Ergo ex parte rei oblatæ non distinguuntur etiam numero; & hoc volumus tum SS. Patres, dum asserunt, utrumque sacrificium, cruentum & incruentum, esse idem, solum enim volunt idem esse sacrificium, vel quia utraque est eadem res oblatæ, vel etiam quia sacrificium Missæ, est imago sacrificii cruenti: imago enim & res representata dicuntur esse idem modò representativo.

